

Rumunska je že dobila sunek iz Moskve, naj se pripravi!

Finski letalci ustavili prodiranje ruskih čet proti severu in razdeljali železniško zvezo med Leningradom in Murmanskom. Šestdeset ruskih bojnih letal uničenih v napadu na sovjetske letalske baze. Ruska tajna policija, oborožena s strojnimi puškami, stoji za četami in jih potiska v bitke s Finci

MOSKVA, 6. dec.—Uradno kominterne Internacionale je danes na grožnjo način pooblaščen za napad na Rumunijo, naj čim prej sklene s Rusijo pakt, kakršnega so sprejeli Estonija, Letzka in Litva. Obenem je glasilo kominterne napad Turčiji, ki se prodaja angloškimi in francoskimi imperialistom.

HELSINKI, FINSKA, 6. dec.—Finski urad danes poroča, da so ruski letalci odbili napade na 80 ruskih tankov in 36 letal, ki so jih poslali na 22 letnični letališča. Ruski letalci so uničili 60 ruskih tankov in 36 letal, ki so jih poslali na 22 letnični letališča. Ruski letalci so uničili 60 ruskih tankov in 36 letal, ki so jih poslali na 22 letnični letališča.

WASHINGTON, D. C., 6. dec.—Predsednik Roosevelt je danes dejal, da Finci niso imeli neodvisnosti, čelet ji veliko v prihodnosti.

LONDON, 6. dec.—Churchill, britanski premier, je danes dejal, da bo Finci kupili več letal, ki bodo kmalu dospela na Finsko v spremstvu ameriških pilotov. Finska ima dovolj gorila v zalozgi, da bo lahko vodila vojno v zraku proti Rusom.

Sovjetska vlada se ni odredila evakuacije prebivalcev iz Leningrada, mesta, ki ima 3.500.000 prebivalcev. Ako bodo ruski letalci ponovno napadli Helsink, glavno finsko mesto, bodo finski letalci bombardirali Leningrad.

Finci pričakujejo, da bodo Rusi napadli glavno mesto danes, ko se bodo vršile proslave 22-letnice finske neodvisnosti. V Helsinku je ostalo 50.000 prebivalcev. Pred izbruhom sovražnosti je živel v glavnem mestu 250.000 prebivalcev.

Japonska se jezi na Ameriko

Protest proti ameriškemu pritisku

Tokio, 6. dec.—Zunanji minister Nomura je povedal ameriškemu poslaniku v Tokiju J. C. Grewu, da je ugotovil odnose med Japonsko in Ameriko nemogoče pod grožnjo. Ta grožnja je v koncentraciji ameriške bojne mornarice na Pacifiku in v agitaciji za oklepe embarga na izvoz ameriškega blaga na Japonsko.

Grew je pojasnil zunanjemu ministru, da ima Amerika dokaz, da Japonska izvaja politiko zaprtje ekonomije v kitajskih provincih, katere je zasedla japonska armada. Ako more Japonska predložiti konkretno evenco, da se ameriška vlada moti v svojih zaključkih, tedaj je upanje na izboljšanje situacije.

Poslanik je priznal, da je japonske militaristične avtoritete vzdržujejo akcij, ki bi ogradile ameriške interese in pravice na Kitajskem, toda to ni dovolj. Japonska mora dati garancije, da njeni letalci ne bodo uničevali ameriške lastnine z bombami.

Japonska vlada je zanimala obdolžitev, da je glavni cilj njenih političnih in militarističnih operacij na Kitajskem izločitev ameriških in drugih tujih interesov na Daljnem vzhodu. Slučaj napadov iz zraka, ki so rezultirali v uničenju ameriške lastnine, so bili neizbežni v teku sovražnosti. Trpela je tudi trgovina nevtralnih držav na Kitajskem, kar pa je razumljivo z ozirom na militaristične operacije v velikem obsegu.

Domače vesti

Avtna nesreča v Chicagu
Chicago, 6. dec.—Dne 4. t. m. je naglo drveči avto povozil in teško pobil 16-letnega Richarda Rakovca, ki je s prijateljem vred korakal čez Ashland avenijo v bližini 21. ulice. Mladi Rakovec je član mladinskega oddelka pri društvu Slaviji št. 1 SNPJ. Njegov naslov je 1844 W. Cermak Road.

Minnesotake novice
Duluth, Minn.—Dne 29. nov. je v tukajšnji bolnišnici umrl Anton Pečar iz Eveletha, star 53 let. Tamkaj je živel 30 let in zapuščal dva sinova in dve omočenici. Bil je član SNPJ in doma je bil iz Morav pri Kamniku. Dalje je v Evelethu umrl star hrvaški naseljenec John Hobrič, ki je bil star 62 let in v Minnesoti je živel 49 let. V Duluthu je umrl Stefan Blažević, star 73 let, ki je bil tu 28 let in zapuščal sina, hčer, brata in sestro.

Vesti iz Pennsilvanije
Strabane, Pa.—Jakob Pavčič, član društva 138 SNPJ in tajnik društvenega gospodarskega oddelka, je bil zadnje dni operiran na vnetem slepiču. Njehaja se v Canonsburg General Hospitalu in upanje je, da kmalu okrevaja. Sin člana Jos. Šuštaršiča se je na tovo na arnjaka hudo vaskal v roko z lovsko sekirico.

Francozi odbili nemške napade

Nemški veterani poslani domov

Pariz, 6. dec.—Sinčič objavljeno vojno poročilo pravi, da so Nemci uprizarili več napadov na francoske postojanke na zapadni fronti, a so bili vrženi nazaj. Vaj so se izjalovili. V nekaterih krajih fronte so bile v teku manjše praske.

Pariška policija je pridržala v zaporu petnajst oseb, ki so skušale oživetiti razpuščeno Komunistično mladinsko ligo. Vse so bile aretirane v policijskih navalih v ponedeljek.

Berlin, 6. dec.—Medtem ko militaristične avtoritete naglašajo v poročilih, da je vse mirno na zapadni fronti, se širi mnenje, da Nemci še ne bodo napadli Maginotove trdnjavske črte. To potrjujejo vesti, da bodo nemški vojaki, ki so se borili v zadnji svetovni vojni, poslani domov. Te bodo nadomestili mlajši vojaki, ki so dobili izkušnje v bojevanju na Poljskem.

V Berlinu govorijo o možnosti vojne med Rusijo in Turčijo. Nekateri menijo, da se bo ruska ofenziva ob turški meji kmalu pričela.

Kanada vabi ameriške letalce

Ottawa, Kanada, 6. nov.—Ameriški letalci se lahko pridružijo kanadski letalski sili, se glasni naznanilo parlamenta narodne obrambe. Priti morajo le v Kanado in se pripraviti za službo, poleg tega pa morajo položiti prisego o lojalnosti. Kanadske avtoritete so izjavile, da se prejele na stotine aplikacij iz Združenih držav. Med njimi, ki so jih poslali, so izkušeni piloti.

Smrt hitajskega voditelja udarec Japonski

Sanghaj, 6. dec.—Smrt maršala Wu Peifuja, kitajskega vojnega lorda, je bila udarec Japonskem, ki se upa, da ga bo pridobil za sodelovanje pri ustanovitvi organizacije, ki bi postavila režim pod japonsko kontrolo na Kitajskem. Kljub pritisku se je maršal upiral Japonscem in naglašal, da bo sodeloval z njimi le, ako potegnejo svoje čete iz Kitajske.

IZKLJUČITEV RUSIJE IZ LIGE NARODOV

Ameriške države nastopile proti sovjetom

FINSKA DOBILA PODPORO

Zeneva, Švica, 6. dec.—Delegatje držav latinske Amerike, zavedajoč se, da jim je akcija Argentine, ki je pozvala tajništvo Lige narodov, naj deluje za izključitev sovjetske Rusije iz Lige, potisnili vodenje v roke, so se sinoči sestali na konferenci in razpravljali o enotnem nastopu proti sovjetom zaradi napada na Finsko.

Odločili so se, da stopijo v stike s svojimi vladi in ponovni sestanek prihodnje sobote. Ti delegatje zastopajo Argentine, Urugvaj, Bolivijo, Kolumbijo, Mehiko, Kubo, Ekvador in dominikansko republiko.

Kot posledica protesta proti ruski invaziji, katerega je Finska naslovila Ligi narodov, in stališča, ki so ga zavzeli delegatje držav latinske Amerike, diplomate napovedujejo, da bo moral Rusija izstopiti iz Lige, ali pa jo bodo druge države poglajale iz Lige. Velika Britanija in Francija bosta morali podpreti Finsko v konfliktu s sovjeti, če nečeta izgubiti svojega prestiža v Južni Ameriki.

Alberto Guani, urugvajski zunanji minister, je dejal, da vse ameriške države izstopijo iz Lige, če ne bo sovjetska Rusija izključena. Poleg Argentine in Urugvaja so včasnjese v Ligi Bolivija, Kolumbija, Kuba, dominikanska republika, Ekvador, Haiti, Mehika, Panama in Peru.

(Oswaldo Aranha, brazilski zunanji minister, je dejal, da Brazilija, ki ni članica Lige narodov, podpira skupno akcijo ameriških držav na bazi sklenjenih pogodb kot rezultat ruskega napada na Finsko. Brazilija se pridružuje drugim državam v obsodbi sovjetske agresije.)

Helsinki, Finska, 6. dec.—Uradni krogi so pozdravili akcijo Argentine, ki je zahtevala izključitev sovjetske Rusije iz Lige narodov. Izjavili so, da države latinske Amerike demonstrirale, da razumejo položaj Finske.

Finci upajo, da jim bodo tudi škandinavske države prišle na pomoč v vojni z Rusijo. V pričakovanju te pomoči so pričeli utrjevati strategične Alandske otoke v Botnijskem zalivu, da ojačijo pomorsko zvezo s Švedsko na drugi strani tega zaliva.

Halifax ožigosal sovjetsko vlado

Anglija bo vztrajala v vojni

London, 6. dec.—Velika Britanija je včeraj ponovno obsodila rusko invazijo Finske, zanesla pa se je izrekla proti sklenitvi miru z Nemčijo, "ker bi se s tem izpostavila večji nevarnosti."

Lord Halifax, zunanji minister, je izjavil v zbornici lordov, da je ruski napad na Finsko izval splošno obsodbo. Ta je posledica sklenitve pakta med nacijo in komunisti. Na podlagi tega pakta je Hitler prodal svobodo baltičskih narodov, da je lahko napadel Poljsko.

"Slišal sem že sugestije, da je takojšen mir z Nemčijo zaželjen, da se zapadna civilizacija zaščiti pred večjo nevarnostjo," je dejal Halifax. "Oni, ki se navdušujejo za tak mir, so kratkovidni. Velika Britanija je šla v vojno, da ustavi agresijo in osvajaanje tujih teritorijev z oboroženo silo. Odločila se je, da vztraja v boju, dokler ne bo bojanje pred agresijo popolnoma odstranjeno."

Premier Chamberlain je naznanil, da bo Richard Austen Butler, zunanji podminister, reprezentiral Veliko Britanijo na seji Lige narodov, ki je bila sklicana, da razpravlja o protestu finske vlade proti ruski invaziji. Premier je dejal, da bo Butler pojasnil stališče Anglije glede ruskega napada na Finsko na seji Lige narodov.

AMERIKA SE PRIDRUŽI OBSODBI RUSKE AGRESIJE

Administracija simpatizira s Finsko

PRELOM ODOŠA-JEV Z MOSKVO

Washington, D. C., 6. dec.—Združene države so že obvestile več držav latinske Amerike, da bodo podpre skupno vseameriško obsodbo ruskega napada na Finsko. Tako je izjavil državni podtajnik Summer Welles. Dejal je, da so vlade držav latinske Amerike sugestirale, naj se Združene države pridružio deklaraciji glede vzdržitve načel mednarodnega prava in obsodbi rabe oborožene sile kot sredstva v poravnanju mednarodnih sporov.

Latinske države, ki niso bile imenovane, so bile informirane, da bodo Združene države podpre skupno deklaracijo. Uradni krogi odobravajo tako deklaracijo.

Nekatere države, med temi Argentina, Urugvaj in Kolumbija, so že javno izrazile svoje simpatije napram Finski s javnimi izjavami in poslanicami predsedniku finske republike. Argentina in Urugvaj sta predlagali obsodbo invazije, toda predlog vključuje akcijo s strani Lige narodov.

Predsednik Roosevelt je včeraj v razgovoru s reporterji namignil, da bo morda prišlo do preloma odnosov med Ameriko in Rusijo. S prelomom odlašanja, ker je še vedno upanje, da Amerika lahko poseže v konflikt in omogoči sklenitev mira. Roosevelt je dejal, da se ameriška sunanja politika stalno spreminja. On je izjavil, da bo Amerika morda vrnila Finski vaoto, ki jo je plačala na svoj dolg. Ta denar naj bi Finska potrošila v korist svojemu ljudstvu.

Cepprav je Finska v atiski, je vseeno naznanila, da bo plačala drugi obrok v vsoti \$234.000 na svoj dolg v Ameriki 16. decembra. Finska je edina država v Evropi, ki redno plačuje svoje obveznosti na dolg, ki ga je naredila v Ameriki. Roosevelt je celo namignil, da bo apeliral na kongres, da dovoli Finski vrnite denarja, ki ga je plačala na svoj dolg Ameriki v zadnjih letih.

Odkar sta Stalin in Hitler sklenila nenapadni pakt, se je prijateljstvo med Ameriko in Rusijo ohladilo. Pristajali Stalinove diktature niso več priljubljene v Washingtonu.

Filmski magnat pobegnil iz Nemčije

Pariz, 6. dec.—Alfred Hugenberg, bivši vodja nemške narodne stranke in filmski magnat, je pobegnil iz Nemčije. Hugenberg je bil v prvem Hitlerjevem kabinetu ekonomski minister. On je bil med magnati, ki so finančno podpirali Hitlerja in nacijasko stranko.

Batista zapusti vojaško službo

Havana, Kuba, 6. dec.—Polkovnik Fulgencio Batista, kubanski diktator, je naznanil resignacijo kot načelnik armadnega štaba. To pozicijo je dobil polkovnik Jose Pedraza. Batista bo kandidat za predsednika Kube prihodnje leto.

Eksekucija zarotnikov v Siamu

Bangkok, Siam, 6. dec.—Osemnajst zarotnikov, ki so nameravali umoriti kralja Anando in postaviti njegovega strica na prestol, je bilo ustreljenih. Obsodbo je izrekle vojaško sodišče.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTERNA SLOVENSKEGA NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Naročnina na Zdravstveno (seven Chicago) in Kanada
\$2.00 na leto, \$1.50 za pol leta, \$1.00 za četrt leta; na Chicago
in Sloveniji \$1.50 na leto, \$1.00 za pol leta; na Islandiji
\$2.00.Subscription rates: for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, Chicago and Slovenia \$1.50 per year,
foreign countries \$2.00 per year.Črna oglasa so dopolnili. Rokovani dopisi in nenarodni
listniki se ne vračajo. Rokovani listniki vsebujejo (druga, po-
sti, drame, pisma, itd.) se vrnejo poštom, če se vrnejo.
Črna oglasa so dopolnili. Rokovani dopisi in nenarodni
listniki se ne vračajo. Rokovani listniki vsebujejo (druga, po-
sti, drame, pisma, itd.) se vrnejo poštom, če se vrnejo.Advertorial rates on agreement. Manuscripts of communi-
cations and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Kodir na vas, kar ima slika s listom

PROSVETA

2057-59 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavi na prvi (December 31, 1939), poleg vsakega
kopija na vsakem pomeni, da vam je s tem dostavljena potrdila
način. Poslovila so priložena, da se vam list ne vrne.

139

Novi ruski carizem

Imperialistična politika starega ruskega carizma je bila, da dobi kontrolo nad Balkanom, delatimi ob Črnem morju in nad Dardanelami. Ruski carji so dobili kontrolo nad vzhodno o-balo Baltičkega morja že zgodaj; prav tako so podjarmili bližnje otoke v tem morju, zlasti v Finskem zalivu. Prav gotovo bi bili dobili kontrolo tudi nad Balkanom in Dardanelami že v zadnjem stoletju, če ne bi bilo Anglije, ki je to preprečila.

Med svetovno vojno je pa Anglija pristala na zahtevo carke Rusije glede Carigrada in dardanelake otoke. Rusija bi bila dobila Carigrad z nekimi kosmi evropske Turčije in s tem dolgo zaželeno kontrolo nad strateško morsko po-tjo s Sredozemnega morja na Črno morje — če ne bi bilo ruske revolucije. Demokratična revolucija, ki je strmoglavila carizem in kas-nejša boljševiška revolucija, ki je pretvorila rusko demokratično republiko v sovjetsko de-spotijo, je naredila konec imperialistični poli-tiki ruskih carjev.

Po revoluciji je bilo verjetno, da je za vedno odzvonilo carski ovsajalni politiki. Saj je Len-in, glavni boljševiški vodja, prva leta svoje diktature, proklamiral načelo samoodločbe za vse narode v ruski državi in privolil je v neod-vianost Poljakov, Litvincov, Letov, Estoncev in Fincev, ki so to zahtevali. Leninova Rusija se je odpovedala vsakemu nasilnemu imperializmu na zunan, da bi seveda pridno vodila in na vse načine podpirala kampanjo nasilne revolu-cije v tujih deželah.

Dali je bila ta Leninova politika iskrena, mi ne moremo vedeti. Jasno pa je, da je Leninov naslednik Stalin, ki je enkrat dobrodu potla-čil v Rusiji vso opozicijo proti sebi — globoko pokopal Leninovo zunanjo politiko in vse ono, kar so boljševiki in njihovi prijatelji smatra-li za ideal svoje revolucije.

Po vsej pravici se lahko reče in zapiše, da je bila ruska boljševiška revolucija zaključena z onim letom, ko je Stalin začel izvajati svojo diktaturo. Z njegovim nastopom je bil odli-čen nekdanji ruski carizem, seveda v drugi obliki in z novimi gesli, a nič manj brutalen in brezobziren — prav za prav še nizkotejši in brutalnejši. Logično je torej, da se je odliče-ni carizem moral oprijeti svoje stare politike imperialističnega osvajanja čim se mu je po-nudila prva priložnost.

Ta priložnost je prišla, ko sta Stalin in Hi-ler sklenila pakt prijateljstva in sta se dome-nila, kako si bosta delila Poljsko. Takrat je Stalin dvignil imperialistično zastavo in pogazil vse sklepe svojega prednika Lenina. Najprvo si je prilastil dve tretjini Poljske, nato je z na-hrušenjem napravil pod svojo kontrolo Litvin-ice, Lete in Estonce, končno je nahučil še Fin-ce, ampak ti so se mu uprli in zdaj jih je napadel z orožjem na enak barbarski način kot je Hi-ler napadel Poljske. Ko Stalin zlomi in pod-jarmi Fince, bo krenil s svojim imperialistič-nim kolom na rami na Balkan.

Na Finskem ni ruske manjšine, ni težkih in-dustrij ali drugih bogastev, ki bi bila potrebna Rusom, ničesar ni, kar bi dajalo Stalinu vsaj za las upravičenost za barbarski napad na Fin-ce. Krik v Moskvi, da so Finci orodje Anglije, je silno plitvo demagoško. Čemu je torej Sta-lin napadel Fince? Edino zaradi svoje imperi-alistične politike, katero je prevzel od carjev — da je treba dominirati Baltik. Čemu, zakaj je treba Rusiji dominirati Baltik? Zato, ker hoče imperialistična Rusija biti sama gospodar severne Evrope! To je bila težnja carjev in to je danes Stalinova težnja.

Ce bi kdo ugovarjal, češ Rusija si jemlje na-zaj le ono, kar je izgubila po svetovni vojni, se ugovor ne strinja s dejstvom, da je Stalin vzel vzhodno polovico bivše avstrijske Galicije, ki ni bila nikoli pod Rusijo. Še težji bo ugovor, kadar se Stalin spravi nad Balkan.

Stalinova imperialistična ofenziva na Fin-skem je najlepši dokaz, da je Stalin zavrgel vse ideale starih boljševikov — ki so domala že vsi mrtvi, pobiti od roke Stalinovih rabljev in oživel je zunanjo politiko nekdanjih ruskih carjev.

To pomeni, da bo Stalinova Rusija zdaj od-prto raztezala svoje zapadne meje čez Skan-dinavijo do arca Evrope in čez Balkan do za-padnega oga Maje Azije; poskušala bo dobiti kontrolo nad Dardanelami, ki so evropska vrata Črnega morja. Edino protisila more usta-

(Dolje v nadaljnjem kolon.)

Glasovi iz
naselbin

Barbičevi spomini

Cleveland, Ohio. — "We are off" je dejala opica Žako svoji soprogi Jennie, ko sta zapustila Noetovo barko po vesoljnem po-topu. Tako sem tudi jaz ponov-no pripravljen za nov dopis. Ker ravno danes sem prejel pismo, da bi rabil učitelja za dopisova-nje, ker delam napake. Ampak vejice, podpičje, dvopičje, pike, vprašaji, beseda je ključno, ki u-dari, da jih je precej po besedi, ki bi rabili zdravnik, da bi za-celil potem rane. In tako se se-daj nekateri iščejo "lječnika" o-koli federaciji, da bi on ozdravil one, ki se čutijo bolne in užalje-ne! They are very touchy, pravi-jo Amerikanci. Mi pa rečemo, ta je jako "nataknjen".

Ampak se bomo obrnili na drug predmet v tem dopisu. Za enkrat bomo odjadrili nazaj v staro domovino in se bomo u-stavili v Zagorju ob Savi, ker so še ljudje, ki radi slišijo o na-ših krajih, kjer smo se rodili.

Mislím, da je bilo 2. septem-bra tega leta 40 let, ko sem pri-šel sam na svojo roko moj biz-nes, to je tavati po svetu med tu-jimi in nepoznanimi. Ampak sem se jih kmalu privadil. Ni-ka pa ne mislite, ve čitateljce, da sem že jako star. Ne, nisem še, ker prišel sem mlad in zame še ne bo tako kmalu penziona.

Koračil sem preko trbovelj-skih hribov proti Zagorju, ki je uro in pol hoda, ter premišlje-val: Bom li dobil delo v Zagor-ju, v glažuti, ali ne? Že tri dni sem taval po Hrastniku in Trbo-vljah, ne da bi koga poznal in bil sem le toliko srečen, da se je vsak dan nekdo zame toliko po-brigal, da sem dobil malo hrane in prostor za spati. In kaj bo tukaj v novi veliki vasi? Kdo se bo pobrigal zame? In počasi smo se bližali s hribov mali planjavi z dvema stolpoma, župniščem, Millerjevo trgovino, Rancinger-jem, "Ajmoht haus", solo in še več drugih poslopij. In ker je bila to občina, so imeli seve tu-di župana.

Nekako petnajst minut hoda dalje smo pa opazili velike dim-nike. Aha, to mora torej biti steklarna! In korakal sem da-lje, da sem došel, kjer sem mi-slil, da je konec ceste, ali čista je zavila preko trane in mi-mo malih vozovčkov, ki so jih na-zivali jamski delavci "hunte". Ampak ustavil sem se kar v te-mu ovinku, kjer so vlekli nav-kreber po kablu te "hunte". Pri-šla sta dva moža. Enemu je bi-lo ime Peter Drame, ki me je po-baral: Ali bi rad delo fant? Dal! Pojdi "tu gora", mojster je tam! Bil sem sprejet in postal sem steklobrusar (glasschleifer) in moje skrbi so prenehale časno, kje bom jedel in kje bom spal.

"Glažarskih" mojstrov je bi-lo takrat 40, s 40 pomočniki in 40 odnašalci, ki so odnašali že nareje steklenice v malo vroče peči, ki so se pozneje popolnoma ohladile. In potem so "glajfar-ji" dobili te steklenice, kakor cilindre za svetiljke na petrole, da so jih izrezali z brusilnimi kamni in jih obrusili. Tudi za-maške so morali uglihati, da so gotove steklenice lahko zapril. Temu smo rekli "ajnporati" in to delo sem pozneje opravljal še v Pittsburghu za Heinzove ku-marce; za svetovno razstavo v St. Louisu sem izdelal 20 velikih "jars".

Steklobrusnih mojstrov je bi-lo takrat 11 — Korath, Dremel, Skornik, Sajko, Guzaj, Macilov-šek in pet imen sem pozabil. In potem še steklorezi, ki so cemen-tirali litre, politre in četrtlitre in dekorirali "širme". Ti so bi-li najbolj plačani.

Steklarna je bila v Toplicah, kakor tudi pralnica premoga, ki so jo nazivali "šire", v Trbovljah, pa ji pravijo "wascherei", ter šmelcovna. Šaht premogorova je bil pa pol ure hoda dalje zapad-no v Kisovcu. Na "štircu" so žens-ke oprale in očistile prenog ka-menja in drugega, potem je šel ponovno v "hunte" in od tam je bil "šiban" na postajo ob Savi, kjer so stresali prenog v tovor-ne železniške vozeve.

Kdor potuje z železnico in ko pride v Zagorje, ne vidi drugo, kot postajo, neko gostilno, par apnenie in potok, ki teče v Savo, reko Savo in hribe. Ob potoku je soteska; ko pride skozi, po-tem se ti odpre prijazna dolina, obdana z gorovjem.

Pred mano so razglednice, ki mi jih je poslala mrs. Stephanie Gabrick iz Kleina, Montana. Ona je prista na Zagorjanka. V To-plicah vidim graščino, kjer so živel "bossi" in so dajali "col-lungo"; Macilovškovo hišo in staro šolo, ki je sedaj stanovanj-aka hiša. Vidi se tudi električna centrala, ki je v mojem času še ni bilo, in hiše delavcev. Plac, kjer je restavracija, dolg "berg-haus" z uro in stolpom na stre-hi, brataška skladišnica (bruderla-de) in Mihečičeva prodajalna. Trkarjevi so imeli že takrat trafiko. Spominjam se enega fanta, ki je imel samo eno oko. V letu 1906 in 1907 so pa zezi-dali veliko hiš za premogorje za "kotredžiki" premogorov, ki je šel pod zemljo poleg našega "žlažarskega" poslopja. Tega so šele dogotovili, ko sem odhajal iz Zagorja. In sedaj imajo tudi cesto od tam, ko je bila enkrat stara postaja, tik ob železniški pro-gi dolgi do postaje, dočim so mo-rali voziti z vozovi v mojem ča-su skozi Zagorje po ovinku na postajo. Tudi imajo sedaj sve-tiljke, ki razsvetljuje ponoči na-še Zagorsko mesto. Vse to je na-predek od takrat, ko smo bili mi tam. Zdaj si želimo, da bi še vsaj enkrat videli kraje, ki so bili in so še za nas zanimivi.

Stefanija želi znati, ako sem bil pri Koratu na stanovanju "pod škalo", ali kar so oni na-zivali "felzen". Da, bil sem. Mi-hael Wahter, moj prijatelj, je ži-vel takrat tam, kjer so stanovali orožniki. Pozneje je šel v Nem-čijo in tako sva se zgubila. Da, tudi Sitarja se spominjam, ali zdi se mi, da sta bila dva Sitar-ja. Stefanija je imela tudi dve sestri, ki sta odnašali glaže, a li meni ni znano, če sem jih tak-rat poznal. Morebiti se pa bo mrs. Gabrick spomnila Repov-ža, ki je delal v "schlosseraji"? Stanovali so ob mostičku čez po-tok, kjer je bila železniška pro-ga od steklarne proti Erjav-cu. Imeli so hčer Pepco Pečnik. Ste jo li poznali? Z njo sva ho-dila skupaj po vodo k Erjavcu, kadar je bil njen oče žejen zve-čer. Bila je rdečelaska!

Pozneje sem bil tudi v Trbo-vljah, kot "wasserpinč", v Hrast-niku sem hunte "šibal", nadalje v Voitsbergu pri Gradcu, Leob-nu ob Muri, Essegu, Slavoniji in Osecku pri Samoboru na Hr-vatskem, kjer je ostala še moja delavska knjiga.

Is Osecka sem prišel v Ha-ckett, Washington County, Penn-sylvania. In sedaj strahim nad-obrazne rojake po St. Clairju in Collinwoodu, Ohio. Živim pa v Nottinghamu med njimi ro-jaki na cesti, ki je imenovana po indijanskem rodu Muskoka. Ampak tukaj smo skoro sami Slovenci, neki Irec, par Italija-nov, par Hrvatov in eden Ne-mec. In te rojake nekateri izpra-šujejo: Kako pa morete živeti blizu takega človeka?! Njih od-govor je: Saj niti ne vemo, da ži-vi na našem "štritu".

Na naši ulici malo govorim z rojaki. Grem in pridem. In to je naše vsakdanje življenje. Ko-gar srečam, ga pozdravim le s "Hello" in "so long". Kdor ima čisto vest, tistim se me ni treba bati. Kdor je nima, tisti ima na-vadno strah tudi pred sumečim listjem. Končano za danes!

Frank Barbič, 53.

Naprejena zahvala

Milwaukee, Wis. — Tehle par vrstic ne pišemo valed tega, ker so zahvale že takorekoč v nava-di, marveč zato, ker smo resnično hvaležni! Med našimi ljud-mi je še vedno dosti zanimanja za lepo slovensko pesem, da, ide-alizem se ni docela izgubil. Do-kažu temu je sijajni uspeh "Na-prejevega dneva" 19. novembra. Ob pol treh nam je obistnivo napolnilo dvorano in nato z za-nimanjem in zadovoljstvom sle-dilo sleherni točki programa. Vas čast prijateljem slovenske pesmi!

Popolnega uspeha bi pa ne bi-lo, vsaj kolikor se Napreje tiče, ako bi nam drugi, ki niso direk-to ne zvezani z Naprejem, ne pri-skočili na pomoč! Od početka koncerta pa tja pozno v noč so brezplačno delali in zato zares zaslužijo našo iskreno zahvalo in pohvalo. Tudi naši pevski zbori so pri koncertu drage volje sodelovali, četudi je takšno so-delovalje zvezano z velikimi stroški. Naj tudi njim izrečemo našo bratsko zahvalo in pa ob-ljubo, da bo Napreje tudi Planin-ski Rož in Pevskemu in dram-skemu klubu Liliji podal in kre-pko stisnil prijateljsko desnico, kadar bo povabljen.

Splah, vse napredni element je bil na nobah in pomagal Napre-ju do boljčega uspeha in zato re-čemo: Napreje za našo pesem! Priredbe, čeravno so Naprejeve, bi bile mrtve, ako bi ne bilo re-klame. Ako ljudem ne oznamiš, kaj bo in kje bo, je pač logično, da ostanete doma. V svrhu na-še reklame smo se poslužili Pro-svete in Napredka. Ta dva lista sta nam dala svoje kolone dra-ga volje na razpolago in zato nji-ma gre vse priznanje in zahvala.

Soc. pev. zbor Napreje.

Letna seja SDD

Detroit. — Vabim vse delničar-je Slovenskega delavskega doma na letno sejo 10. dec. ob 2. popol-dne. Udeležite se te seje vsi, da bo nas vsaj enkrat veliko sku-paj, in tudi je vaša delničarska dolžnost.

A. Krzisnik, tajnik.

Naznanilo in povabilo

Chicago, Ill. — Naš tenorski pe-vec Tomaž Cukale priredi v av-ditoriju Slovenske narodne pod-porne jednote na 2667 S. Lawndale Ave. v tem mestu svoj kon-cert dne 4. februarja, 1940, po-poldne z bogatim in veleznimi-vim glasbenim vzporedom, ki bo o pravem času objavljen v na-šem časopisu.

Vsa naša kulturna, podporna in druga društva v Chicagu so naprosena, naj ne priredijo na omenjeni dan svojih zabav in ve-selic. Obenem pa so tudi prijaz-no povabljeni na ta koncert, ki se ga naj udeležijo v kar naj-večjem številu.

Zvonko A. Novak.

Lobisti potrošili veliko vsoto v Wisconsinu

Milwaukee. — Zdi se mi važno in potrebno, da se tudi slovenski voliči seznanijo nekoliko s tem, kar počenjajo lobisti v državnih zbornicah, kjer nagovarjajo in podkupujejo zakonodajce, da sprejmejo ali zavrnejo take za-konske osnutke, v kakršne so interesirane velike korporacije in drugi bizniški interesi ter špekulanti. V ta namen bom po-dal izrcep iz članka Freda Graffa, ki je bil priobčen v Chi-cago Tribune in se glasi:

Leta 1939 je wisconsinški biz-nis potrošil \$208,295 za lobira-nje v državnih zbornicah. Ti podat-

Tom Girdler, predsednik Re-public Steel Corp.

ki so vzeti iz urada državnega tajnika in pokazujejo, da so wisconsinški lobisti potrošili ome-njeno vsoto, kar je rekord v zgo-dovini države. Največja vsota, ki je bila potrošena za lobiranje v wisconsinški zbornici do leta 1939, je znašala komaj \$80,000, in to leta 1937. Ta vsota je nizka v primeri s sedanjo.

S tem je dokazano, pravi po-ročilo, da wisconsinški zakono-dajci podpirajo governorja J. P. Heila, zato je bil lobistični pri-tiok tako učinkovit na poslanice, da niso sprejeli važnih predlo-gov za ekonomijo. Iz poročila državnega tajnika se jasno vidi, da je samo ena kompanija po-trošila \$17,000 za lobiranje. Naj-večje vsote so porabili proti vi-sokemu budžetu, katerega je ad-ministracija namerala finan-cirati z obdavčenjem opojnih pi-jak. Samo ena lobistična firma v Madisonu je potrošila \$20,000 za poraz tako zvanega "stamp-ing act", ki je prepovedoval ra-bo znak, pod katerimi v trgo-vinah prodajajo blago, ki ima na splošno določeno ceno.

Zavarovalne družbe so pa po-trošile \$12,000 do \$15,000 za sprejetje nekega osnutka, ki bi preprečeval Farm Mutual Au-tomobile Insurance Co. iz Bloom-ingtona, Ill., poslovanje v Wis-consinu, toda je bil pokopan v odseku. Potem so družbe do-bile injunkcijo proti tej družbi v Nel-sonvillu.

Železniške družbe so pa po-trošile za lobiranje \$13,825. Avtni trgovci, kozmetični trgovci, av-tne transportne firme, fotografi in tobačni interesi so tudi po-trošili velike vsote za svoje lo-biste. Ves čas zasedanja legis-lature so pritiskali na poslance, češ ne obdavčite nas, obdavčite druge. Po zaključku zasedanja je governor Heil oplazil lobiste, češ da se je zasedanje radi tega ta-ko zavleklo, ker so igrali preve-liko vlogo — "wine, women and song".

Enega lobista so aretirali kmalu po pričetku zasedanja, ker se ni registriral pri držav-nem tajniku, kakor zahteva za-kon. Obtožil ga je distriktni pravdnik Norris E. Maloney iz okraja Dane. Ta lobist je bil F. W. Corda iz Milwaukeeja, bivši poslanec. Obtožen je bil, da je ponudil \$1500 za zadavitve ne-kega zakonskega osnutka glede posojevalcev denarja, oziroma oduhov. Corda je bil pozneje oproščen, ker se dva člana nižje zbornice "nista spominjala", da bi bil Corda lobiral predno se je registriral. Poslanec Anthony Gruszka je rekel, da mu je nekdo ponudil \$200, da glasuje proti osnutku administracije za reor-ganiziranje državne javnona-pravne komisije. Ni se pa spom-nil kdo in tudi ni vedel, ako gre za šalo ali za res. Pomožni ge-neralni državni pravdnik je re-kel, da bo obnovil preiskavo o lo-bističnih aktivnostih.

Iz gornjega lahko razvidite, koliko velike in male družbe po-trošijo za sprejetje ali poraz za-konskih načrtov, ki bi vplivali na njih interese. In težko je verjeti, da bi lobisti navedli pravi-lne vsote, katere prejmejo za svoje delo med poslanci; lahko, da potrošijo dvakrat toliko.

Kako naj neki delavstvo pri-čakuje, da bodo sprejeti zakoni njemu v korist, ker nima denar-ja za lobiranje? To se bo doga-jalo toliko časa, dokler se ne bo delavstvo združilo politično in iz-volilo take poslance, ki se ne bo-do ozirali na lobiste, ampak bo-do sprejeli take zakone, ki bodo v interesu splošnega ljudstva.

(Dolje na 3. strani.)

Skozi kuhinjo prihaja
zadovoljstvo v hišo

Na drug način bi se lahko rekli, da ljube-gre skozi želodec. Dobesedno ravno ne, potem bi nas po nesrečni ljubezni hudo zve-želočni kreli. Preveč napačna pa gornja t-tev vendarje ne bo, ker nezadovoljen želede-nikdar ni ustvarjal dobrega razpoloženja, tero je pač za vsestransko srečo v zakonu le-likoga pomena. Zakonsko življenje je la-podobno devetm nebesom, lahko se pa iz-meni tudi v pravi pekli. Čeprav ne ved-vendar mnogokrat odloča o tem žena, ali-ravnost povedano njena kuha.

Mož pride utrujen, radi morebitnih n-jatnosti v službi tudi razdražen, v prv-pa lačen domov. Prijazen sprejem in pu-časno pripravljena večerja, ki je lahko skr-na, toda okusno servirana, mu bosta v u-in razvedrilo. Dobil bo vti, da čeprav mu-drugo v življenju nagaja, ima vsaj doma-jeten kotiček. Zato je treba razumeti m-ki apriču neuzitne večerje, vzame klobuk-odide iskat večerjo in razvedrilo drugim-gostilnah in kavarnah najde stare znance-zopet se privadi večernemu pohajkovanju-ga je bil vajen v samskih dneh. Med njim-ženo pa se pojavijo prvi prepri, ki pogosto-premene zakonsko življenje v pravi pekli.

Točno, in okusno kuhati je prava umetno-kateri bi morala biti dekleta, ki se podajaj-težavno pot zakonskega življenja, vsaj n-pripravljeni. Tudi iz skromnih sredstev a-skuhati okusno kosilo, če jih dobi v roke-gospodinjstvo sposobna, ženska. Najpre-stejesejmu kosilu je treba posvetiti isto po-nost, kakor najslajnejši pojedini. De-skuhana in okusno servirana večerja, če-pripravljena iz skromnih sredstev, bo žela-ji uspeh, nego še tako draga večerja, ki je-pravljena mimogrede površno in neoku.

Zato bi morala dekleta pač pred poroko-misliti, ali so za poklic gospodinjstva sposo-bne. Ni vse zlato, kar se sveti — in zako-poklic ni tako enostaven, kakor izgleda.

Svet se mehanizira

Dandanes živimo drugače kakor pred-stoletjem. Današnji človek se hkrati pril-a novotarjam, zanj je pojem "nemogoče" p-odveč. Tehnične pridobitve najnovejše d-tako avtomobili, zrakoplovi, rotarske l-turbinske lokomotive, radio, telegrafija ali-drugo so že nekaj vsakdanjega in kmalu bo-vek strmel v izume raketnih avtomobilov-zrakoplovov ter vesmirskih raket. Vpraš-ureditve prometa postaja vedno bolj p-ker se morajo velike množice ljudi gibati-utesnjenem prostoru. Poleg cestnih in p-meljskih železnic bo kmalu treba v velem-po pet in še več nadstropij cest, druga na-gu. Služile naj bi tovornemu in tramvaj-mu prometu, avtomobilom, pešcem itd. ravnih strehah bodo urejena pristajališča-letala. Za ublažitev ropota so v Amerik-zdaj uvedli posebne čelade.

Svet se vedno bolj mehanizira. Človeka r-om bolj nadomešča stroj. Načrti, kako e-v bodočnosti pridobivala energija, meje-krat že na domišljijo. V Slezvig-Holstein-že davno pred vojno poskušali napravo, k-naj pridobivala energijo iz višinske ra-mad plimo in oseko. V tropičnih krajih-meravajo izkoristiti temperaturne razlike i-ja. Tam je morje na površini vroče, v ve-globinah zelo hladno. S pomočjo posebnih-vi, v katerih se dviga voda sama od sebe, l-spravila mrzla voda brez strojev na povr-Poskušali so že z izkoriščanjem toplote Z-skega toka. V zadnjem času iščejo vire o-gilje iz zraka. Človek se ubija z mislijo, b-ki ugrabil sončno toploto in energijo str-nevhitah.

Poleg vode in zraka so važen činitelj t-škega obstoja v bodočnosti tudi zemeljski-ni. Pomislimo samo na gorjive, vroče v-na Islandu in na hlape, ki vro iz borak-raspok v Toscani. Poskušane izkoriščanja-meljskih plinov so izvedli že v Kaliforniji-Kanadi.

Kakšno pot napravi dolar
v štirinajstih dneh

Pogosto človek premišljuje, kadar ima v-ki kakšen novic, akozi koliko rok je še m-ko kolko stvari je bilo že zanj kupljenih. Tr-aka zbornica v New Yorku je imela tudi-dobne skrb, zato je hotela napraviti poski-dolarjem. Na dolarski bankovec je pri-le listek s prošnjo, naj vsakdo, ki bo dobil v-ila dolar, napiše, kaj je zanj kupil.

Rezultat je bil tale: v dveh tednih so d-dolarjem petkrat plačali dnino, najpog-ve pa z njim kupovali cigarete in tobak. k-krat so zanj kupili bencin, enkrat pa se je-kdo zanj obril. Nekdo je zanj kupil milo, v-drugi pa slanike, zobno kremo in pivo. V-rinajstih dneh je bankovec menjal silno ve-lastnikov.

(Dolje iz prejšnjega)

viti Stalinovo ekspanzivno, imperialistično d-Ta profilsila morajo biti demokratične d-rična Evrope. Saj je Stalinova totalitarska, dikt-rična sila poleg Hitlerjeve diktatorne naj-večja nevarnost za evropsko demokra-— in nevarnost bo toliko večja, če Stalin-sila ostane spojena s Hitlerjevo.

Francoski težki topovi v bližini Maginotove trdnjavske črte.

Novice iz starega kraja

Slovenije

So pokopali "brezverca,"
mlajšega starčka pred
letu v Ptuj

Ptuj je staro zgodovinsko mesto, ki se ponosa z mnogimi spomeniki na davne dni. Muzejsko muzejstvo hrani med drugimi znameniti tudi originalno sliko, ki prikazuje pokopavanje gozdnih živali. Spredaj stopa na dveh nogah pes, ki nosi mesto križa. Za njim so trije posli a. Vozniki, kapelnik z notami. Vse tri biki nosijo krsto, na kateri je rdeča poštarica s krunjo. V rdeči poštarici klobukom. Krsto nosijo pet prašičev, ki drže v svojih nogah sveče. Sledi mladeničev z oslovskimi ušesi. Gre mož brez glave, slede v oblekah glavi, kure in ovce. Spreved zaključuje ženska v črnem krilu, po običaju v ptujski okolici mora namreč imeti ženska pri pogrebu modro krilo. Pod sliko je napis v latinščini: "Pogreb ptujkega starca" in "Kdor se v zadnji uri inveri Bogu, se pokoplje v bližini častni."

Slika ima resnično ozadje, ki jo je Jozef Matije Francka, ki je bil od septembra 1798 c. kr. star v Ptuj. Z ženo Terezijo imel tri sinove in tri hčere. Bil je imovit mož, dober kristjan, ki je rad zahajal v cerkev. Starost so mu izpadli lasje in ker se je bal, da bi se ne prehladil, je nosil pod klobukom majhen, rjavno čepico, ki mu je v cerkvi, ko je šel klobuk, ostala na glavi. Ko ga je nekdo opazil, ta mladi dekan, Franc Čvetko, izmed mož, mu je odločno preprečil, da bi pokrtil hodil v cerkvi. Franke se ni brigal za prepoved, naslednjo nedeljo je bil s svojo glavo spet v cerkvi. Ga je dekan opazil, ga je omerjal. To je starčka na uložilo, da je poslej ostal na in ne več prestopil praga vne.

Mesto je govorilo o tem, oni so razvili za dekana, drugi za starca. Ko je Franke nevarno bolel, ni hotel sprejeti zakramentov. Domači so ga vendarle prepričali, da je dovolil v to, toda pod pogojem, da ga ne obhajajo. Ali dekan je prišel pred bolnika, ki se je obrnil in ga ni hotel niti pogledati. Dva dni nato, 1. oktobra, je poštar brez odveze izšel.

Cerkveni pogreb mu je bil odložen. Domači zdravnik dr. Mathans se je zavzel za rajnega. V imenu rodbine je odposlal škofa v Gradec prošnjo za cerkveni pogreb, bila je pa zavrnjena. Več dni je ležala krsta z mrtvecem v zabiti v kleti. Magistrat ni odločil, da bo pogreb naslednjega dne ob 4. popoldne.

V Ptuj je bil pokonci. V katedrali v gostilni pri Strazu je sešel v madžarskih huzarjev. So zvedeli za kaj gre, se je polkovnik oglašil: "Zvonilo bo kakor še nobenemu meščanu." Pozval je deset huzarjev, častniki so jih napili. Ob 3. jih poslali k Čvetku, da za-

hitevajo ključke od zvonika. Ker jih ta ni dal, so vojaki razbili vrata, vdrli v stolp in zvonili z vsemi zvonovi, kakor da bi hoteli obuditi mrtiča. Zvonili so nepretrgoma tri ure.

Pogreba so se udeležili vsi častniki in velika množica radovalcev. Čvetko je medtem sedel v zaprtem župnišču. Spreved je vodil dr. Mathans, ki je opravil pogrebne molitve in govoril ob grobu baje tako lepo, da so vsi na glas jokali. Po pogrebu so bile med glasnim demonstrijem vseh zvonov velike demonstracije po mestu.

Čvetko se je moral preseliti v Ljutomer. Od tam je prišel v Maribor, kjer je julija 1859 umrl. Neki Čvetkov pristaš je ovekovečil dogodek z omenjeno sliko o pogrebu brezverca. Muzeju je podarila originalni paskil pravnikinja Frankeja, Marija Gailhofer iz Vičave.

IZ PRELEKIJE

Davica v Vučji vasi. V Vučji vasi se je pojavilo več obolelih za davico. Otroci so kontumicirani in ne smejo v šolo.

Elektrifikacija naglo napreduje. Poročali smo že o elektrifikaciji Murskega polja s falskim tokom Stebri so že postavljeni, zdaj napeljujejo žice. Zaposlenih je več domačih delavcev. Do prvega decembra bo Slatina Raderna že svetila s falskim tokom, do 1. januarja pa Gor. Radgona.

Sezonski delavci se vračajo, posamič in v manjših skupinah iz Nemčije.

Tegatev ni bila tako dobra, kakor so pričakovali, vendar obilnejša od lani. Mošt je slajši od lanskega. Lani so vinogradniki porabili nad 2 vagona sladkorja za sladkanje.

Sokolska tombola pri Mali Nedelji je zelo dobro uspešna. Sokoli so pa dobili nekaj dohodkov.

Malo goh je bilo letos. Ljudje so gobe pridno nabirali, a vendar se pritožujejo, da je bila letos gobja letina silno slaba. Cene so zato čvrste in ljudje baš vsled tega tarnajo.

Velike jesenske povodnji

Letošnja jesen je zelo deževna. Zadnje dneve kar ni prenehalo deževati. Zemlja se je kmalu napila moče in potoki ter reke so začeli naraščati. Ponekod je vodovje celo prestopilo bregove, vendar pa narašči potoki niso nikjer napravili kakšne večje škode. Drava se je zelo dvignila. Prav tako poročajo, da sta močno naraščali Sava in Ljubljanka. Mokro vreme škoduje pač največ zelju, ki ga je ponekod še precej zunaj.

Dne 6. nov. je Savinja narasla za dva in pol metra nad normalo, bregove pa so prestopili njeni pritoki Voglajna, Sušnica, Koprivnica in Ložnica. Narasla Savinja je poplavlila del parka in Masarykovo nabrežje. O poplavih pa javljajo tudi iz Zaleca in Braslovce ter iz več drugih krajev v Savinjski dolini.

V mariborski okolici je vsa Neaškiška dolina pod vodo. Vendar pa škode vode niso napravile

le nobene, ker je že pridelek pospravljen.

Poljčane, 6. novembra.—Pred tednom smo poročali o povodnji v Dravinjski dolini in včeraj smo se zopet znašli v vodi. Ponoči od sobote na nedeljo je močno deževalo in zjutraj še navsezgodaj so se začele vode močno naraščati. Takrat so vode še siloviteje drle iz svojih strug, kakor pretekli teden. Najprej je narasla Breznica s pritoki, ki je preplavila travnike in njive v vsej njeni dolžini. Nevarno je že v dopoldanskih urah tudi naraščala Dravinja, ki je opoldne tudi prestopila bregove in spreminila dolino v jezero.

Krvav uboj pri Sv. Martinu

Ptuj, 6. novembra.—Dne 5. nov. je padel pri Sv. Martinu pri Vurbergu kot žrtev noža 19-letni trgovski pomočnik pri Kostanjski Matija Pečar. Ta se je pravkar vračal iz gostilne Toplak, ko mu je prišel nasproti Kostanjski pastir, 19-letni Mirko Peček. Pečar ga je nagovarjal, da se z njim vrne v gospodarstvo. Pričela sta se pripraviti in ravnati. Med pretepom je petek potegnil nož in z njim zabodel mladega trgovskega pomočnika, ki se je zgrudil in na mestu izkrevavel. Ubijalec je neznano kam pobegnil.

Angleške ladje polagajo mine

Nova teorija o magnetičnih minah

London, 5. dec.—Angleške bojne ladje bodo posejale mine na morju v obsegu tristo kvadratnih milj, se glasi naznanilo mornaričnega ministra. Neutrálne države bodo informirane, kje bodo mine položene.

Naznanilo dostavlja, da bodo morali parniki, ki vozijo iz Anglije v holandska pristanišča in v luke škandinavskih držav napraviti daljšo pot, da se izognejo minam.

Washington, D. C., 5. dec.—Nove nemške mine, ki so potopile še veliko številno parnikov na Severnem morju v zadnjih tednih, so takega tipa, da eksplozirajo, ko zadenejo ob zvočne valove ali pa ob magnetično silo trupa parnika v bližini.

Poučeni krogi v Washingtonu pravijo, da so dobili informacije iz Londona, da so angleški veselački že odkrili tajnosti novih nemških min. Oni so preiskali nekaj min, ki niso eksplodirale. Dalje so povedali, da so že našli orožje proti tem minam, da ne bodo več nevarne.

Čudna morala

Na cesti so našli umorjenega človeka. Kmalu so morilcu prišli na sled. Pri zaslišanju je prišlo na dan, da je morilec pobral iz žepov umorjenega števce denar, uro in nekaj drugih stvari, pustil pa je kos klobase, v papirju zavite.

— Zakaj ste ubili in oropali človeka? vpraša sodnik.

— Zato, ker sem bil reven in lačen, odgovori obtoženec.

— Zakaj ste pa pustili klobaso, če ste bili lačni?

— Zato, ker je bil tisti dan petek, jaz pa kot veren človek ne jem mesa ob petkih.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Prihodnje leto se bodo vršile volitve. Za koga boste glasovali? Zase ali za veliko in male biznismane, kakor ste do zdaj? Čas bi že bil, da bi enkrat že glasovali zase.

Joseph Ule, 16.

Ali je bila preteklost res tako "slabota"?

Lloydell, Pa.—Naletiš na člane in sploh delavce in napelješ pogovor za združitev ali kaj podobnega, toda dobiš odgovor, da sedaj ne, ker so slabi časi, treba bo počakati boljših. Kdaj pa so bili dobri časi? Čudno res. Dobre čase smatrajo nekateri tiste čase, v katerih so morali delavci vsled pomanjkanja strojev in drugih tehničnih pripomočkov delati in garati po 12, 14 in tudi več ur na dan.

Kot se silijo, marsikateri otroci niso v tistih "dobrih" časih svojega očeta niti poznali. Oče je šel zgodaj zjutraj na delo, ko so otroci že spali, vrnil pa se je z dela, ko so bili otroci že v postelji. Le v nedeljo so se včasih do dobrega videli. Gospodinjje so imele poleg svoje družine tudi fante na stanovanju in hrani. Več ko je imela prostora zanje, več jih je bilo. Marsikje so spali po trije na eni postelji. Kuhale, pekile, stregle so neprenehoma, zraven tega pa še živale. Tiste čase gospodinjje pralnega stroja niso poznale; trpele so kot črna živina.

Hm, in vse to preteklo trpljenje sedaj imenujemo—dobre čase. Da se sedaj jamra in hvali preteklost, je vzrok ta, ker ne pomisljajo, da so bili takrat mladi in zdravi in polni cvetoče radosti, da so se lahko žrtvovali, delali in trpeli, ne da bi vedeli, da trpijo. Prihajali so v to deželo, takrat še ne vedo, da bo to njih nova domovina, sami mladi fantje in dekleta, vsi čvrsti in zdravi. Pripravljeni so bili dati na tveg vse svoje moči za prav nizko ceno. Lotili so se z veseljem vsakega dela, pa bilo še tako grdo, nevarno in umazano. Njih namen je bil, spraviti skupaj nekaj grošev in vrtniti se nazaj čez lužo k svojim dragim.

Iz vsega tega vidimo, da ta preteklost ni bila s cvetlicami okencana, da bi jo morali takrat hvaliti. Bila je trda in trnjeva, polna trpljenja in bridkosti. Hvale bi bilo vredno le, ako bi se nam povrnila tista cvetoča mladost in nas obdajala s srečo, čeprav v trpljenju. Edino to bi bilo dobro in vredno pohvale.

S tem, kar tukaj pišem, ne mislim zagovarjati današnjega sistema, v katerem se nahajamo. Niti najmanj ne, kajti današnje razmere so prav tako v nebo vpijoče kakor so bile v davni ali pred več leti. Toda iti nazaj v primitivno dobo še večjega trpljenja, naj si nikdo ne želi, kakor tudi ne smemo biti zadovoljni s tem, kar imamo. Naša želja naj bo: naprej! Naprej v boljše čase, ko bomo imeli vsi delo in sad našega dela svobodno uživati; naprej v čase, ko bo brat ljubil brata in svojega bližnjega kakor oddaljenega.

Zato pa pravim: dobri časi še niso sploh minili, saj jih sploh še nikdar ni bilo za delavca, ne v preteklosti ne sedaj. Dobri časi za delavca šele pridejo. Kdaj pridejo, pa je odvisno od delavstva samega. Čim prej bomo spoznali vzroke našega trpljenja in jih skušali odpraviti tem bliže bomo zaželenemu cilju. Nič ne verujte in ne pričakujte, da nas bodo Stalin, Hitler, Mussolini, Franco ali pa drugi novopečeni diktatorji, ki še pridejo, pripeljali v svobodo in blagostanje s prelivanjem nedolžne krvi. Nikdar ne!

Ralph Jerman.

To in ono iz Imperiala

Imperial, Pa.—Dne 11. novembra se je vršila v tujaknjem Slovenskem domu plesna veselica, katero so priredila tujakinja društva. Veselica je prav dobro izpadla. V imenu društva 106 SNPJ se želimo lepo zahvaliti vsem, ki ste se je udeležili.

Dne 23. novembra pa smo praznovali zahvalni dan. Članice gospodinjkega oddelka društva 106 smo priredile brezplačen banket. Povedano nam je bilo, da bodo povabljeni vsi trgovci, ki so dali oglašne na zastor v dvorani. Pripravile smo vsega do-

volj in pričakovali, da se udeležijo našega banketa, toda prišli so le nekateri. Ne vem, zakaj se niso odzvali tudi ostali. Te vrstiče pišem zato, da boste vedeli, da smo vas pričakovali. Imeli smo se zelo lušno in se zabavali do pozne ure.

Banketa se je udeležilo lepo število članov društva in bilo je nas toliko, da so bili sprednji prostori premajhni, nakar so nam dovolili, da smo lahko plesali v dvorani. Igrala sta br. Frank Peper in L. Kokal. Se vama lepo zahvalim in želim, da bi dočakali še mnogo let in skupaj praznovali zahvalni dan. Ne smem pozabiti tudi br. Franka Kruharja, ki je postregel kuharicam in nama prinesel čusturo vina. Prav lepa hvala, Frank!

V imenu društva 106 se želimo zahvaliti vsem trgovcem, ki so dali oglašne na zastor v našem domu. Zagrinjalo zdaj krasi 24 oglašov. Priznanje tudi našima bratom Franku Kirnu in Johnu Godiši, ki sta se trudila z nabiranjem oglašov.

Naznanjam, da je bilo sklenjeno, da naše društvo priredi veselico 30. decembra. Uljudno ste vabljeni vsi od blizu in daleč, da se je udeležite. To bo naša letna veselica.

V tej bližini je Pittsburgh Coal Co. zaprla rov, v katerem je delalo 350 rudarjev, med njimi mnogo članov našega društva. Rov so zaprli 25. nov. in ukazali pobrati vse orodje iz njega. Kam sedaj za delom? Omenim naj tudi, da skozi našo vas popravljajo čisto, pri katerem delu je uposlenih največ črncev.

Anna Gorenc, 106.

Zabava Svobode

Detroit.—Pevski zbor Svoboda nas bo kratkocasi v nedeljo popoldne, 10. dec., v SND na John R. s lepimi pesmimi. Pevcem bodo pomagali tudi godbeniki iz teatra Fox. Ljubitelji pesmi in dobre glasbe ste prošeni, da jih pridete poslušati, ker bo zabava v korist SND.

Poročevalce.

Plinska maska

za pse in mačke

Pariški listi objavljajo fotografijo dveh psov, ki sta opremljena s plinsko masko. Fotografija je ardišče oglašja v katerem ponuja podjeten trgovec občinstvu plinske maske v vseh velikostih za pse in mačke. Na željo lahko dobavljajo maske tudi po meri. "Čuvajte svoje četronožne ljubljence pred ardišči napadi!" pravi ta za sedanje čase tako značilni oglaš.

Ameriška pomoč finski republik

Rdeči križ daroval \$25,000

Washington, D. C., 6. dec.—Apel finske vlade za pomoč žrtvam ruske invazije je dobil odmev v akciji Ameriškega rdečega križa, ki je prispeval \$25,000 v to svrhu. \$10,000 je že poslal v London za nakup zdravil in drugih potrebščin, katera bodo angleška letala dostavila Finske. Rdečemu križu. Krajevne postojanke Rdečega križa bodo zbirale prispevke za finske reveže.

San Francisco, Cal., 6. dec.—Bivši predsednik Hoover je naznanil, da bo skušal ustanoviti organizacijo, ki bodo zbirale prispevke za finske begunce, ki so morali zapustiti svoje domove zaradi ruske invazije. Naznanilo je bilo objavljeno po telefonskem razgovoru med bivšim predsednikom in finskim poslanikom v Washingtonu.

300 let državne pokojnine

Mehiška vlada je sklenila, da bo ustavila državno pokojnino, ki so jo plačevali že 300 let. Pokojnino so sprejemali potomci starega mehiškega cesarja Montezume, v zadnjem času morda samo zviti ljudje, ki so se za takšne potomce izdajali.

Že leta 1832, ko so ustanovili mehiško republiko, so sklenili, da bodo to pokojnino plačevali samo še začasno, potem pa se ni noben uradnik finančnega ministrstva dalje brigal za stvar. Nekdo je sedaj izračunal, da je država od l. 1832 plačala potomcem azteškega vladarja okrog 200,000 angleških funtov šterlingov. Nato je finančni minister predlagal, naj se to plačevanje takoj ustavi.

200 nemških tehnikov za Rusijo

"United Press" poroča, da je odpotovalo dvesto nemških tehnikov v Rusijo. Zaposleni bodo v oboroževalni industriji. Nemci bodo za svetovalce v kovinarskih, železarskih in elektrotehniških obratih v sverlovskih in uralskih tvornicah.

Najzanimivejša dnevna delavca vesti so v dnevnika "Prosveti." Ali jih želite vsak dan?

Arrestacije komunistov v Franciji

Pariz, 5. dec.—Policija je naznanila, da je uprizorila več navalov na hiše, kjer se zbirajo komunisti. Georges Pierre, vodja po vladi razpuščene komunistične lige, njegova žena in 14 drugih komunistov je policija aretirala.

HUMOR

Red mora biti

Sodnik: "Torej se zmerom trdite, da vas je zgolj lakota prisilila za vlom v jedilno shrambo?"

"Verjemite, da je res, gospod sodnik!"

"Hudimana, zakaj ste pa potlej izmaknili še škornje, ki so stali v shrambi?"

"Smrdljivi škornji vendar ne sodijo med jedi, gospod sodnik!"

Zgolj formalnost

"Očka, zakaj si pa ženin in nevesta podata pred župnikom roke?"

"Zgolj formalnost, dragi otrok. Kakor bokača pred bojem."

Razlika, pa še kakšna

"Čudno, da zmerom govorite o blaženih moških gospe Sirkove. Saj ji je samo prvi umrl, od drugega je pa vendar ločena."

"Mar mislite, da drugi ni še blaženejši?"

PRATIKE za 1940

amo zopet sprejeli. Jako zanimive so. Naredite takoj.

VELIKA BLASNIKOVA 25c

DRUŽINSKA 25c

Tudi amo zopet dobili direktno iz Ljubljane pristen slavn!

'Bahovec Planinka'

udrugični čas.

Najboljše sredstvo soper boleznim žolodca, jetor, šolca, črevesja in mehurja.

Urejuje, utrjuje in čisti kri ter daje telesu nove moči in energijo. Zoper zaprtje in slabo prebavo ni boljšega. Slovi tudi kot splošno zdravilo za ženske, še posebno v prestopnih letih. Cena 1 škatlija \$1.00, 3 šk. \$2.90.

MARIA CELJSKE ŽELOČNE KAP.

LJICE: Cena male stekla 50c, velike \$1.25.

ŠVEDSKE KAPLJICE za žolodce,

žreva in vročico: Cena male stekla 50c, velike \$1.25.

Polnina imenovanega blaga je prosta.

Z vsakim naročilom na \$1.25 ali več, pošljemo zraven sestoj naš lep velik stenski koledar.

Steve Mohorko Co.

704 No. 2nd Street - Milwaukee, Wis.

Uživajte Božično veselje skozi celo leto—

**NAJ VAM PLIN OPRAVI
4 VELIKE POSLE!**

1. PLIN ZA GRETJE VODE
Brez truda, neprestano uživajte udobnost, ki jo vam nudi avtomatični plinski Vodo Grelec. Nič čakanja, nič pažnje. Vedno pripravljen dan ali noč za sto in eno rabo. Je za varnost tudi!

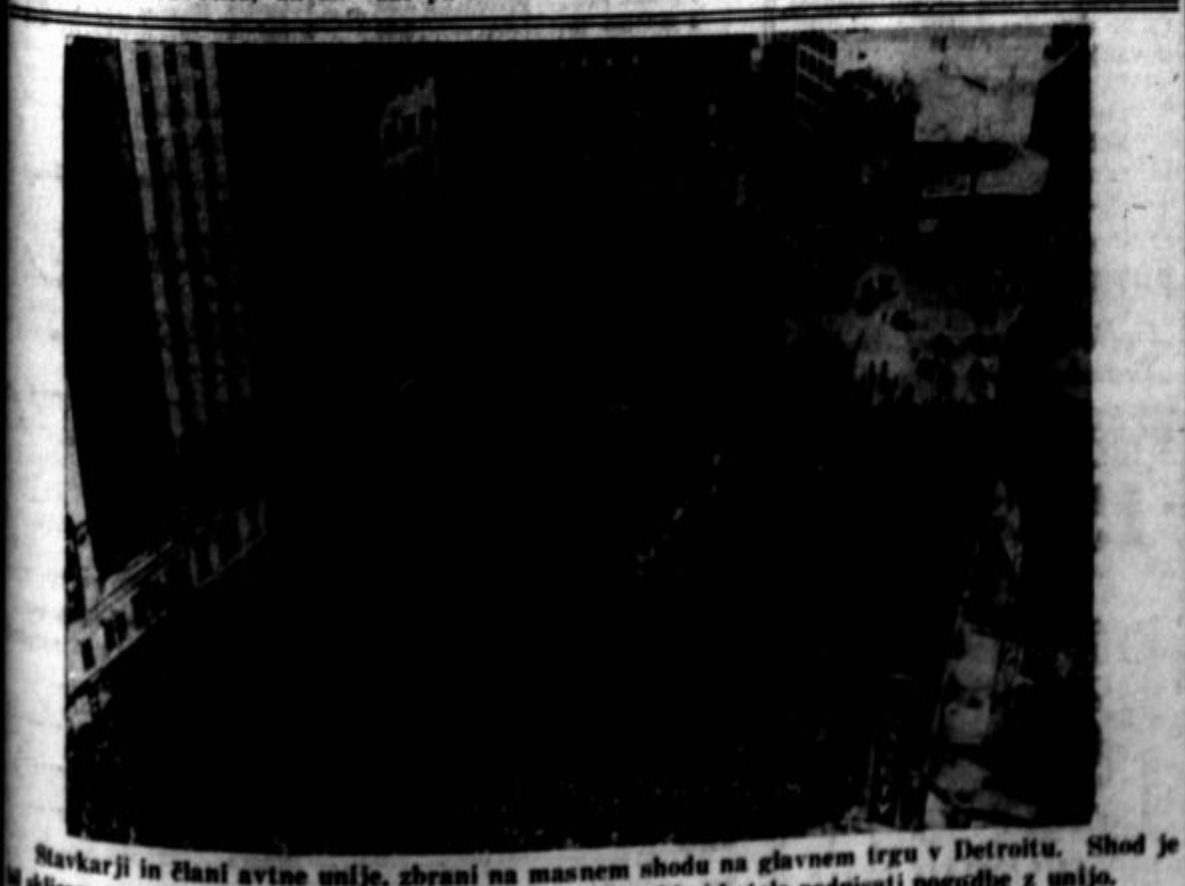
2. PLIN ZA GRETJE STANOVANJA
Sitnosti a furnace zgine, ko grejete s plinom. Nič šaflanja ali skrb. Ničesar za odnati ali donati. Thermostat ostane čist, zdrava toplota za vas avtomatično.

3. PLIN ZA HLADILNICE
Moderni, tihi Gas Refrigerator obdrži hrano svežo in dobro več dni—varuje zdravje—nudi tudi posebno varčevanje. Obstane dalj, ker nima posebnih tomatično.

4. PLIN ZA KUHO
Radost cele družine! Moderni plinski štedilnik prihrani čas, kurjavo in kuha hitreje, boljši rezultat kuhe in peke. Lahko za čistiti, lahko za rabiti—krasni moderni modeli!

Za vsa pojasnila o plinskih napravah za gretje stanovanja, hlajenje, gretje vode in kuhanja, se obrnite na

**MASTER PLUMBER, HEATING CONTRACTOR, GAS APPLIANCE
DEALER or PUBLIC SERVICE COMPANY of NORTHERN ILLINOIS**

Stavkarji in plini avtne unije, zbrani na masnem shodu na glavnem trgu v Detroitu. Shod je sklenjen v znak protesta proti Chrysler Motor Corp., ki ni hotela podpisati pogodbe z unijo.

NOČ PO IZDAJI

LIAM
O'FLAHERTY

ROMAN

Poslovenil
OTON ŽUPANČIČ

Na hodniku so stali gručema ljudje, nekateri so sedeli na stoli ter se tiho pogovarjali, drugi so korakali gori in dol — posamez ali po dva in dva, oči so upirali v tla, roke so imele na hrbtu zatakne v rokave. Vsi so bili bomo opravljeni in žalostni. Nekateri so bili čisto mladi, ali obrzi so se jim že bili navzeli tiste potrnosti, katero je najti po navadi samo na obrazih starih ljudi, ki jih je življenje razočaralo.

McPhillip je počasi pihal iz svoje cigarete ter pregledoval vežo in ljudi, ki so hodili mimo, z isto bistro, ostro spretnostjo, s katero je pregledoval cesto. Zopet ni videl nikogar, ki bi mu bil vzbujal zanimanje. Zopet je lahno vzdihnil ter krenil na desno. Skozi vrata na vrtačo je stopil v velik prostor.

V sobi se je gnetlo ljudi. Bila je opremljena z dolgimi mizami in lesenimi klopi kakor kavarna za delavce. Na nekaterih mizah so ležale novine. Na drugih so stale lahovnice, špane in domine. Okrog miz so sedeli ljudje. Nekateri so čitali, drugi igrali; večina pa jih je sedelo tiho, oči so jim strmele v prazno, zatopljene v grozo njihovega življenja. Tisti, ki si niso mogli najti mesta, so stali okrog miz ter gledali napredek iger z rokami v žepih in z izrazom tope in kakor razmišljene brezbrčnosti na obrazu.

McPhillip se je motal od mize do mize s cigareto v levi, prsti desne roke, vtaknjeni med vrh gumba pri dežnem plašču, pa so mu oklepali kopito avtomatske pištole. Nihče se ni zmenil zanj. Žalostne oči, ki so se slučajno dvignile k njemu, so videle samo še eno klavno podrtino, podobno sebi. Čelo če bi bile nenadoma glasne trobente oznanile ljudem v sobi njegovo identiteto, je vprašanje, ali bi bila zbudila ta novica v več nego malokaterih prah kaj razburjenja. Ti ljudje so bili od prilike do prilike ali delavci ali zločinci in polomljeni starci, njih stiki z urejenim civiliziranim svetom, z njegovimi pravstvenimi zakoni in njegovo grozo pred zločinom so bili tako rahli in slabi, da jim ni bilo moči razumeti pozornosti, ki jo vzbudi umor v neznanih prah naših žena in sestra.

McPhillip je skrbno premetil sobo, a ni našel, česar je iskal. Nato se je vrnil na hodnik. Stopil je v drugo sobo, v kateri so zavetiščarji pisali pisma. Ta soba je bila prazna. Nato je šel po stopnicah navzdol k umivalnicam in kopalnicam. Tukaj se je nekaj moških brilo in umivalo. Obhodil je vse, a ni našel nikogar. Vrnil se je na hodnik ter stopil v obednico.

Obednica je bila jako prostorna, opremljena s majhnimi smrekovimi mizami in klopi. Lesena tla so bila posuta z žagovino kakor tla po beznicah. Tu pa tam je bila žagovina pomešana z ostanki, pometenimi s miz. Na zadnjem koncu sobe je bilo zbranih stila ljudi okoli ogromnega železnega ognjišča; nekateri so čakali s ponvami v rokah, da bi prišli do kuhe, drugi so švigali okrog in pazili na kuhinjsko posodo, ki je bilo pristavljeno. Vsi so držali v rokah žlice, vilice in nože. Prerivali so se, potili, preklinjali, smejali se in praskali. Bilo je silno vrečanje, in dišalo je po jedeh in človeških telesih.

Na drugem koncu sobe je bila podolgasta miza in za njo velika svetla kuhinja, ki je sijala od belega posodja, očistene medenine in snažnih belih uniform ženskih uslužbenk. Tri mlade ženske so tam kuhale in razdeljevale jedi gostem, ki si niso mogli ali marali sami kuhati. Ti gosti so stali pred mizo ter si kupovali čaja, kruha, presnega masla, kuhanih jajec in mesa. Tudi so si izposajali nože, vilice, žlice in sol, kajti vodstvo zavetišča s ozirom na moralo svojih gostov teh potrebščin ni dajalo v pristojo porabo, temveč je zahtevalo zanje znesek, ki se je po obedu vrnil, kadar so bile vse stvari zopet izročene.

McPhillip je korakal po sobi na drugo stran. Na prvi pogled je zapazil moža, ki ga je iskal. Šel je naravnost proti stenaki mizi na tistem koncu. Za njo je sedel mlad mož okrog tridesetih pri svojem kosilu.

Jedel je s položčenega kroznika, vzrhanega s kumpirjem, na debelo narezanim zeljem in velikim kosom kuhane slanin. Gost soper je vstajal s kroznika ter se vili možu pred obrazom proti stropu. Možak je nosil obleko iz vianjevega katuna, okrog in okrog vrata je imel omotano belo pahovko. Glava mu je bila obla, nakratko ostrženi lasje plavi, obrvi črne; samo dva posamezna čopa, po eden sredi nad vsakim očesom. Bile so dolge in so se končevale v eno

samo dlako, kakor konci namazanih brkov. Bile so kakor dva grozeča rilca, imela sta več izrazitosti nego male, motne, modre oči, ki so se skrivale pod njihovimi mračnimi sencami. Obraz je bil bronasto rdeč in pokrit z oteklina, ki so bile od daleč podobne bulam. Te bule so mu bodle iz čela, ličnic, brade in pod ušesi na obeh straneh iz vrata. Ako pa si jih opazoval od blizu, so skoraj izginile v leščči barvi rjavkasto rdeče kože, ki je bila videti, kakor da je v več plasteh prepeta čez obraz. Nos je bil kratak in bunkast, usta široka. Ustnice so bile debele in so tako ležale druga na drugi, da je dobilo od ust vse lice izraz, kakor da večno spi. Bil je orjaškega života s krepkimi udi in kitastimi mišicami, ki so tu in tam bile na dan, kakor zaštrle iz zemlje žive skale in nenadoma zrušijo enakomernost pokrajine. Sedel je pokoncu na svojem stolu, debela glava mu je bila zagazena na zastavni vrat, kakor železen stebel, zakovan na palubo.

Ko je jedel, je strmel naravnost predse. V levi roki je za ročnik držal vilice pokoncu. S koncem ročnika je trkal po mizi, kakor da hoče ostati v taktu z žvekačimi čeljustmi. Brž pa, ko je zagledal McPhillipa, so mu čeljusti zastale, in roka z vilicami mu je brez zvoka padla na mizo. Obraz se mu je zaprl, in telo mu je čisto odrevenelo.

McPhillip je sedel na nasprotno stran mize. Ni govoril, z nikakršnim znamenjem ali kretanjem ni pokazal, da moža pozna. Pa ga je prav dobro poznal. Saj sta si bila najboljša prijatelja. Mož je bil Gypo Nolan, McPhillipov tovariš za stavke farmskih delavcev, ko je McPhillip usmrtil tajnika farmerske zveze. Gypo Nolan je bil avoje dni policijski stražnik v Dublinu, a so ga odpravili, ker so ga v glavnem stanu osumili, da je v zvezi z revolucionarsko organizacijo ter jo obveščal o nekaterih stvarih, ki so pronicale na dan. Posihob je bil aktiven član revolucionarske organizacije in je ves čas delal skupno s Franciscom McPhillipom, tako da sta bila v revolucionarskih krogih znana kot "vražja dvojčka".

"No, Gypo," je napovedal izpregovoril McPhillip, "kako stoji stvar?"

McPhillipov glas je bil hripav in šibak, a iz njega je zvenela čvrsta iskrenost, ki mu je dajala neskončno silo, podobno sili v cvrčanju drobnega ptiča, kadar mu ropajo gnezdo.

"Ali si jim sporočil, kakor sem ti dal glas?" je nadaljeval po trenutku, ko je moral loviti sapo. "Od doma nisem zvedel prav nič, odkar sem te videl tisti večer, ko sem moral v gore. Kaj se godi, Gypo?"

Gypo je nekaj trenutkov molče strmel; počasi je dihal z odprtimi usti in razširjenimi očmi. Ni govoril. Nato se mu je utrgal iz grla čuden zvok kakor potlačen vzlik. Počas je razrezal debel krompir na štiri kose. Enega je vtekel na noževni konci v usta ter začel zločno žvečiti. Nato je nenadoma prenehal ter izpregovoril z globokim, gromkim glasom:

"Odkod vraga si prišel Frankie?" je rekel.

"Kaj to, odkod sem prišel," je zavpil McPhillip v razdraženem tonu. "Ne utegum uganjati gosposkih čeremonij. Prišel sem, da bi izvedel vse, kar je novega. Povej mi, kar veš. Najprej mi povej... čakaj malo. Kaj je s tistim sporočilom? Ali si jim povedal? Pusti to svojo oblogo. Ljuba duša, ali si divjak, kali? Tukaj sem, policijski mi je za petami, gre mi za glavo, ti pa mirno ješ svojo čompo. Odloži ta prekleti nož, če ne, ti dam s pestjo po glavi. Lej, življenje tvegam, ker sem prišel sem, da bi te nekaj vprašal. Naglo mi povej vse."

Gypo je tiho vzdihnil ter si z levim rokavom obrišal usta. Nato je položil nož na mizo in pogoltnil zaloga.

"Bolehen si bil od nekda," je zagodrnjal, "in vse kaže, da te pomladno vreme ni popravilo. Saj ti povem vse, samo za minuto prestani. Tvoje naročilo sem jim sporočil, tvojemu čotu, materi in izvrševalnemu odboru. Tvoj stari je zarezal name kakor na psa in me poglal iz hiše, tebe pa je preklinjal, da se je kar kresalo. Mati je prijokala za mano in mi stisnila v roko sovorenj, naj bi ga dal tebi. Nikakor te nisem mogel najti, stradal sem, pa sem ga potrošil. Ampak —"

McPhillip je zamomljal kletvino ter ga prekinil. Nato ga je prijel hud kašel. Ko mu je napad minil, je Gypo nadaljeval.

(Dalje prihodnjič.)

Načrti na varnem

Napisal Karl Kurt Ziegler

"Kar čaka naj! Čakanje povzdigne razpoloženje!" je zabundal Nils Banner, zakotni odvetnik v neki stranski newyorški ulici.

"Dama je, dama, pa še lepa povrh!" je pripomnil njegov tajnik.

"Potlej pa še prav posebno; kar deset minut naj čaka!" je sinil Banner in študiral dalje svoj časnik.

Natanko deset minut kasneje je vstopila miss Alford. Vanj ta-

ko se je predstavila. Banner si jo je obdujuče ogledoval. Toli-ko lepote in toli-ko vonja v njegovi mračni sobi! Toda ni se izdal, da ga je dama očarala. S strogim glasom je vprašal lepoto, česa želi.

Smehljajoča se lepota je v starinski stol sedla udobno, kolikor je le mogla. Kokoetno je prekrizala svoji vitki nožici in spre- govorila:

"Sinoči ste imeli obisk, mister Banner!"

"Obiski so moj kruh," je od- vrnil odvetnik.

"Že, toda sinočni obisk je bil tako važen, da prav gotovo veste,

kam merim. Predsednik Corthy je bil pri vas."

Banner se je začuden vzrav- nal.

"Kaj veste o tem obisku?"

"Vse, prav vse!" je zmago- slavno zašolela dama.

Odvetnik se je za hip zmedel. Potlej je pa zatulil:

"Ni mogoče, edino ako vas predsednik sam poiliša."

"Potlej bi pač ne nadlegovala vas. Načrti me zanimajo popol- noma iz drugih vzrokov."

Banner je skočil pokonci.

"Menite morda, da pri siro- mašnem odvetniku lahko dose-

Warren K. Billings odhaja iz državne jetnice, ko ga je governor Californije Culbert L. Olson pomilostil. Billings je kot žrtve omreženja prebil v ječi 23 let.

žete vse, še to nemara, da bi iz- dal poslovno tajnost!"

"Predsednik je zvit lisjak! Pravilno je sklepal. Živ krst ne bo mislil, da ima sam predse- dnik Corthy zveze z nekim Nilsom Bannerjem. Kaj še, da bi se mu zdeli njegovi načrti pri njem varnejši kakor v jeklenih shram- bah njegove banke. Toda, vedite, miss Peronny se ne da presle- piti!"

Banner je s široko zaprtimi očmi zastrmel v svojo čudno gostjo.

"Peronny," je dahnil, "gangs- trka?"

"Živa od pet do glave," se je nasmešnila lepota. "Zdaj bova menda najin razgovor hitreje skončala. Koliko vam plača pred- sednik za shrambo papirjev?"

"To vam nič mar!"

"Ponujam vam dvojno ceno, samo če smem za hip pregledati načrte. Jamčim vam, da ne bom ničesar vzela, pa tudi prerisala ne."

"Žal mi je. Poštenjak sem in pogodba s stranko je mi sveta." "Trojno ceno!" je vablivo po- nujala gangstrka.

"Nikar se ne trudite!" jo je zavrnil Banner in se spet zato- pil v časnik.

Tedaj je lepota vstala, stopi- la k Bannerju, in dve nežni roči- ci sta ga objeli okoli vratu. Za- peljiv glasek mu je šepetal na uho:

"Midva, Nils, bi vendar lahko tako lepo vzajemno delala, ako pametno uporabiva predsedniko- ve načrte. Udari v mojo desnico — in najin dogovor drži. Čez me- sec dni si zaslužiš čistih dvaj- set tisoč dolarjev!"

Banner se je prav počasi izvil iz njenega objema. Nerodno je vstal.

"Ne, po nobeni ceni!"

Ko se je pa obrnil, je uzri cev samokresa preteče namerjeno nase.

"Ako s pametjo ne gre, pa naj krogla spregovori. Dvignite roke kvišku. Zdaj mi pa povejte, kam ste skrili načrte!"

Trd in leden je bil njen glas.

Toda Banner se je samo v za- dregi nasmešnil:

"Kakšnega mlajšega tovariša bi menda že pretentali, mene ne več. Taka reč mi navdahne kveč- jemu dobro voljo."

Zabaval se je, ko je opazoval lepoto, kako je s svojimi spre- tnimi prsti segala zdaj v ta, zdaj v drugi predal, kako je brskala po blagajni in stikala v miznici za načrti.

"Morda mi dovolite, da spet pobesim roke. Prav gotovo vas pri vašem lovu ne bom oviral," se je norčeval Banner.

"Končala sem—in brez uspe- ha. Dobro ste skrili listine."

Lepotici je spet ljubeč nasme- šek razjasnil obraz. Samokres je vtaknila nazaj v torbico.

"Ali sem vas hudo prestrašila, dragi gospod Banner?" je sočut- no vprašala.

"Se malo ne. Zmerom sem rad dobre volje."

"Meni je pa do boljšega plači- la! Po naročilu svojega šefa, predsednika Corthyja, vam izro-

čam za zvesto hrambo njegovih načrtov dvojno plačilo, hkrati vam pa predam izvirne listine. Do te preskušnje so bili namreč v moji lasti. Kje imate načrte, mister Banner?"

Banner je malce negotovo o- kleva. Toda miss Alford mu je brž prepodila pomisleke.

"Na besedo mi lahko verjame- te, dragi prijatelj. V zapečate- nem ovitku so sami stari časniki. Prepričajte se, prosim!"

"Potlej vas moram že prositi, da vstanete!" je dejal Banner in potegnil izpod sedala pri stolu za obiske zapečateni ovitek. Ko ga je še nekam nezaupno odpi- ral, je zdajci sprevidel, da lepa dama ni lagala. V njem so bili sami stari časniki.

Z veliko skrbnostjo je vtaknil ovitek z izvirnimi listinami pod sedalo, hkratu je pa iztegnil roko in smešljaje se segel po ponu- jenih bankovcih.

"Zdaj mi pa še povejte, kdo ste res!" je prosil skrivnostno obiskovalko.

"Virginia Corthy, in menda boste vsaj vi lahko prepričali mojega očeta, da sem vendar pri- da igrala."

"Prav gotovo!" je vzklilnil Banner in je spremil lepo gostjo do vrat.

Potlej je stopil k telefonu in je s premislekom obrnil številke.

"Koliko ste rekli včeraj? Ti- soč dolarjev? Hm. Pravkar sem dobil izvirne načrte. Da, kadar hočete, si jih lahko ogledate. To- da stvar je kočljiva in nevarna. Zato se rajši pogodiva za dva ti- sočaka! Drži? No, prav! Taka reč me spravi res v dobro voljo!"

Dober otrok

— Ali je Janezek že prišel iz šole?

— Videla ga še nisem, toda zdri se mi, da je že moral priti, ker so se mačke skrile pod posteljo.

Gospodinja svojemu podna- jemniku:

"Toda to vam povem vnaprej, da ne dovolim voditi dam v sta- novanje."

"In gospode?"

"To že."

"Dobro. Potlej bom najel so- bo za svojo zaročenko."

Listen to and Advertise over
PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO

Folk Songs and Music
Tamburitza Orchestra

Station WWAB, Every Sunday 1 to 2
526 S. Clark St., Chicago — Mar. 2022

15 SHOPPING DAYS LEFT

THREE PAIR OF EYES MAKE A WELCOME BOY

1939

BUY CHRISTMAS SEALS

Škotske
Sandy vstopi v trafiko.
"Koliko staneta dve cigareti?"
"Pet frankov."
"In koliko stane ena cigare- ta?"
"Tri franke."
"Potlej mi dajte, prosim, dru- go."

Napačno jo je razumel
Dama iz province se pelj- tramvajem. S koncem de- dregne sprevodnika in ga v- ša:
"Povejte mi, ali je to že g- na pošta?"
"Ne!" je odgovoril sprev- nik. "To je moj trebuh!"

Električni štedilnik pomeni Vesel Božič

Trikrat na dan—
za bodoča leta!

Automatičen... hiter... čist... varčen!

● Za najsrečnejši Božič dajte materi pri- ložnost kuhati s elektriko. Hitrost, čistoba in brezskrbnost ji bo prihranilo mnogo dela... da ji več časa za druge stvari. Hrano skuha boljše. Jed bo bolj okusna—bolj užitna za celo družino—ker je hrana skušana v lastnih naravnih sokih.

Električni štedilniki se prodajajo pri raz- prodajalcih električnih naprav, v prodajal- nah železnin, pohištva, veletrgovinah in Commonwealth Edison Company.

Kuhajte z Elektriko

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Pe sklopa 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in eno družino k eni naroč- nilu. List Prosveta stane za vsa člani, za člano ali nečlane \$2.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.25 na tednik, so jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vrzoka, reči, da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vaši družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Čest- lista Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$2.00	Za Člone in Chicago je \$1.50
1 tednik in..... 4.00	1 tednik in..... 4.00
2 tednika in..... 8.00	2 tednika in..... 8.00
3 tednike in..... 12.00	3 tednike in..... 12.00
4 tednike in..... 16.00	4 tednike in..... 16.00
5 tednikov in..... 20.00	5 tednikov in..... 20.00
Za Evropo je..... \$2.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plačilo in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kadar hitro kateri tak članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član in dotična družina, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto lista Prosveta. Ako tega ne storijo, tedaj mora upravništvo smisliti častno za to vsoto naročnika.

PROSVETA, SNPJ, 2027 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.

Priloženo polijem naročnino na list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime.....Čl. država št.....

Naziv.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sleditih članov moje družine:

2).....Čl. država št.....

3).....Čl. država št.....

4).....Čl. država št.....

5).....Čl. država št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....